

Organisasjon for fiskerettshavere i lakse- og
sjøaureførende vassdrag

Postadresse:	Postboks 9354 Grønland N-0135 Oslo
Kontoradresse:	Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon:	2205 4553/ 9285 8495
Telefax:	2217 1787
E-post:	post@lakseelver.no
Org nr:	971281693
Bankgiro:	8101 05 37886
Internett:	www.lakseelver.no

Direktoratet for naturforvaltning
7485 Trondheim

deres ref:

vår ref: 080299

Oslo; 8. februar 2008

Regulering av laksefiske i sjøen 2008 - 2012

Norske Lakseelver viser til brev av 20.12.2007 om høring av regulering av fiske etter anadrome laksefiske i sjøen i perioden 2008 – 2012, og gir med dette svar på høringen.

Generelt om reguleringsforslaget:

Mengden rapportert fangst av villaks i landene rundt Nord-Atlanterhavet er redusert fra over 12 000 tonn i 1975 til 2 000 tonn i 2006. Fangstreduksjonen skyldes ikke de mange innkortinger av fisketid og forbud mot garnfiske som er innført i mange land, for vi finner ikke igjen disse mengdene villaks på gytegrunnene om høsten etter endt fiskesesong. Tvert imot viser gytebestandsmålene, som er laget for 180 laksevassdrag, at det er for lite gytelaks mange steder til å utnytte elvenes produksjonskapasitet. Den samlede fangsten av laks i elv og sjø i 2007 er totalt 189 997 laks (kilde SSB). Dette er lavere enn den samlede fangsten av laks i elv og sjø i bunnåret 1997 (totalt 193 677 laks), som var det lavest registrerte fangsttallet på hele nittenhundretallet. Med det dårlige smålaksåret bak oss i 2007, kan vi forvente at innsiget av mellomlaks i 2008 og innsiget av storlaks i 2009 også blir lite. Våren 2007 ble det alarmert om rekordhøyt påslag av lakselus på utvandrende smolt og sjøaure. Vi frykter derfor at innsiget av smålaks også i 2008 blir lavt.

I Norge svekkes villaksstammene av; sur nedbør, Gyrodactylus salaris, vannkraftregulering, fysiske inngrep i vassdrag, forurensning og innkryssing av rømt oppdrettslaks. I sjøen fører oppblomstring av lakselus fra oppdrettslaks til økt dødelighet for villakssmolten. Det er også signaler på at laksesmolten har redusert mattilgang sjøen grunnet overfiske av næringsdyr som tobis, sil, lodde og sild. I tillegg har klimaendringene en negativ effekt på villaksen. Samtidig som det må settes inn tiltak som begrenser villaksens tapsfaktorer, mener Norske Lakseelver det er helt avgjørende at beskatningen av laksestammene er bærekraftig.

Norske Lakseelver viser til rådene fra det internasjonale havforskningsrådet ICES. ICES har anbefalt Norge å redusere beskatningen av villaks. De peker spesielt på det høye innslaget av rømt oppdrettslaks som fører til at størrelsen på laksestammene overestimeres. De anbefaler at all høsting av villaks vurderes ut fra produksjonen til hver enkelt laksebestand. ICES fraråder sterkt å fiske på blandete bestander, da et slikt fiske ikke skiller mellom laksestammer som tåler beskatning og laksestammer som trenger beskyttelse.

Norske Lakseelver viser til at St.prp. nr. 32 (2006-2007) følger opp dette med følgende sitat:

"Sjølaksefisket må derfor reduseres og sannsynligvis også fases ut i enkelte områder. I tillegg vil det være nødvendig å senke beskatningstrykket eller innføre fiskeforbud i deler av vassdrag med klart atskilte bestander med ulik status. En slik omstilling i laksefisket vil bli krevende for de berørte aktørene, først og fremst fordi fangstene i sjø må reduseres mer enn fangstene i elvene. I regioner der effektene av å redusere fangstene i sjø og elv vil være av tilnærmet lik betydning for de aktuelle bestandene, må de samlede konsekvensene for de berørte lokalsamfunnene tillegges særlig vekt ved byrdefordelingen."

Norske Lakseelver mener at det ligger en klar føring for at fangstuttaket av villaks i sjøfisket skal reduseres, og at dette fisket skal reduseres mer enn i elvefisket.

Norske Lakseelver mener at det også er nødvendig å redusere fangstuttaket i elvene. Vi ønsker ikke at de laksene som spares ved utsettelse av fiskestart for sjølaksefiske, slås i hjel på elvebredden. Norske Lakseelver mener at det overordnede målet er at disse laksene skal bidra til å styrke gytingen i elvene. I elvene mener Norske Lakseelver at fangstuttaket bør reduseres gjennom kvoter og rettet beskatning. Vi viser her til de fylkesvise prosessene og forslagene til nye fiskeregler som elveeierlagene har utarbeidet, og kommer ikke nærmere inn på dette her.

Stans alt sjølaksefiske i Norge:

Norge er nå det eneste av landene rundt det nordlige Atlanterhav som tillater fiske på blandete laksebestander i sjøen. Norske Lakseelver mener at dette er i strid med rådene fra ICES og Norges forpliktelser om å bruke føre-var prinsippet ved reguleringen av laksefisket. Den atlantiske villaksen er med sitt nomadiske levesett, og strenge miljøkrav, sårbar for de mange påvirkninger den utsettes for. Selv om Norske Lakseelver, med flere, arbeider for å bekjempe disse tapsfaktorene, er det i overskuelig framtid ikke sannsynlig at lakseproduksjonen kommer opp mot samme nivå som på 1970- og 1980-tallet.

Norske Lakseelver mener at Norge må tilpasse seg et vedvarende lavere beskatningsnivå av villaksstammene enn det vi tidligere har vært vant til. Norske Lakseelver mener at det i årene framover ikke vil være nok villaks til at man både kan opprettholde et bærekraftig sjølaksefiske og et bærekraftig elvefiske. En slik strategi vil føre til utarming for alle parter.

Norske Lakseelver mener at også Norge må avvikle sitt sjølaksefiske. Sjølaksefiske med kilenot er knyttet til grunneierretten på lik linje med fiskeretten i vassdrag. Norske Lakseelver forutsetter at en avvikling av sjølaksefiske skjer mot kompensasjon. Dette er allerede gjort i både Skottland og Irland. Det finnes flere framgangsmåter for dette. Norske Lakseelver ber om at Miljøverndepartementet og Landbruks- og Matdepartementet nedsetter en arbeidsgruppe med mandat å lage et forslag til hvordan sjølaksefiske i Norge kan avvikles mot kompensasjon til sjølaksefiskerne. Norges Grunneigar og Sjølaksefiskarlag bør være representert i arbeidsgruppa.

Til selve reguleringsforslaget

Norske Lakseelvers primære standpunkt er at alt sjølaksefiske må avvikles mot kompensasjon til sjølaksefiskerne. Når det gjelder det konkrete reguleringsforslaget som er sendt ut på høring, har vi følgende kommentarer:

Stans i krokgnarfiske:

Direktoratet vedtok å forby bruk av krokgnar i fiske etter villaks fra og med 1997. Forbudet er nå innført i hele landet med unntak av Idefjorden i Østfold og Finnmark fylke. Fiske med krokgnar fører til økt omfang av gnarskader på fisken, og bør derfor ikke tillates. Norske Lakseelver mener at fiske etter villaks med krokgnar også må forbys i Idefjorden og i Finnmark.

Utsett fiskestart inne i fjordene:

Norske Lakseelver viser til at andelen tidligvandrende storlaks er redusert i forhold til tidligere år. Majoriteten av laks over 3 kg er hunner. Hunnlaks er viktig for å fylle gytebestandsmålet med nok befruktete egg. De aller største laksene (over 20 kg) er hanner. Store hannlaks sikrer rangordningen på gyteområdene og sørger for at rømt oppdrettslaks jages unna. Norske Lakseelver mener det er nødvendig å gi økt beskyttelse av tidligvandrende storlaks og mener at fisketiden i sjøen må kuttes i forkant, og ikke i bakkant av sesongen.

Kyststrekningen Agder-Svenskegrensa

På kyststrekningen Østfold – Vestfold foreslår Direktoratet å utsette fiskestart 1 uke til 8. juni med 2 dagers fiskeuke. På Agderkysten foreslår DN å innkorte fisketiden med 15 dager i starten og 14 dager i slutten av sesongen, dvs fisketid fra 15. juni – 20. juli med 4 dagers fiskeuke. Norske Lakseelver viser til at det er mange vassdrag med svekkete laksestammer som drenerer til denne kyststrekningen. Herunder også kalkede vassdrag hvor laksestammen er under oppbygging. I tillegg må vi anta at sjølaksefiske på denne kyststrekningen beskatter laks som vandrer til de svenske vestkystelvene (ca 20 lakseelver), som alle har nedsatt lakseproduksjon. Det er i høy grad et fiske på blandete laksestammer som utøves på denne kyststrekningen. Norske Lakseelver mener at fiskestart må utsettes til 1. juli på kysten av Agder og Østlandet.

Rogaland

Norske Lakseelver viser til Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 1. juli på Jæren og 15. juli i Indre Rogaland og på kysten av Rogaland. Norske Lakseelver mener at laksestammene i Ryfylke generelt er svært svekket, og står i fare for å havne i samme situasjon som laksestammene i Hordaland. Vi viser spesielt til Suldalslågen, hvor lakseinnsiget kommer i august og september. Suldalslågen er et nasjonalt laksevassdrag og har en sårbar storlaksstamme. Med begrunnelse i dette mener Norske Lakseelver at det ikke må åpnes for sjølaksefiske i Indre Rogaland og på Kysten av Rogaland nord for Stavanger før 1. oktober. Det vil si etter at villaksen har passert. Dette omfatter kommunene; Randaberg, Kvitsøy, Rennesøy, Bokn, Karmøy, Haugesund, Utsira, Tysvær, Ølen, Vindafjord, Sauda, Suldal, Hjelmeland, Finnøy, Strand, Forsand, Gjesdal, Sandnes og Stavanger.

Hordaland

Norske Lakseelver viser til at laksestammene generelt er svært svekket i Hordaland og støtter Direktoratets forslaget om å ikke åpne for sjølaksefiske.

Sogn og Fjordane

Norske Lakseelver viser til Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 15. juli på kysten, 8. juli i Dalsfjorden og Eidsfjorden og 20. juli i indre del av fjordane. Direktoratet foreslår at det ikke åpnes for fiske etter villaks i Sognefjorden og i Førdefjorden.

Norske Lakseelver mener at laksestammene i Sogn og Fjordane generelt er svært svekket, og står i fare for å havne i samme situasjon som laksestammene i Hordaland. Sjølaksefiske på ytre kyst i Sogn og Fjordane beskatter laks som tilhører en rekke forskjellige lakseelver på vei nordover eller sørover langs kysten. Dette er i stor grad fiske på blandete laksebestander. Norske Lakseelver mener at fiskestart må utsettes til 20. juli på ytre kyst og 15. juli i Dalsfjorden og Eidsfjorden. I de øvrige fjordene må det ikke åpnes for laksefiske.

Møre og Romsdal

Norske Lakseelver støtter Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 10. juli (4 dagers fiskeuke) på kysten, og 1. juli (4 dagers fiskeuke) i fjordane.

I Romsdalsfjorden foreslår Direktoratet at det bare åpnes for fiske etter rømt oppdrettsfisk fra 1. oktober til 28. februar. Norske Lakseelver støtter forslaget om at det ikke åpnes for sjølaksefiske i Romsdalsfjorden, men påpeker at grensen må trekkes utover i fjorden slik at den omfatter kommunene; Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset og Molde.

Trøndelag

Norske Lakseelver viser til Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 1. juli med 4 døgn fiskeuke i fjordstrøkene og 7. juli med 4 døgn fiskeuke ute på kysten, samt utfasing i indre del av Trondheimsfjorden. Norske Lakseelver viser til at laksestammen i Namsen er spesielt utsatt for innkryssing av rømt oppdrettslaks. Med sin plassering og utforming, tiltrekker Namsenvassdraget seg hvert år store mengder rømt oppdrettslaks (15 % i snitt de siste årene). I tillegg er storlaksen i Namsen utsatt for press. Det er en klar trend at gjennomsnittsvekta og andelen storlaks er i reduksjon i Namsen. Vi viser videre til Trondheimsfjorden hvor laksestammen i Verdalselva er katastrofalt svekket og gytestammen i elva må bygges opp på nytt. I tillegg er Steinkjærvassdraget innerst i fjorden under gyrobehandling og har en meget svak laksestamme. I Gaula og Orkla er gytebestandsmålet trolig oppnådd i kun 2 av de siste 4 årene, selv med oppleie av 130 kilenøter de siste 3 årene. Sjølaksefiske i Trondheimsfjorden er et fiske på sterkt blandete bestander, hvorav flere bestander er meget svake.

Med begrunnelse i dette mener Norske Lakseelver at fiskestart for sjølaksefiske må utsettes til 7. juli (4 døgn fiskeuke) på ytre kyst og innover i Trondheimsfjorden. I indre del av Trondheimsfjorden, innenfor en grense fra Rye på Byneset til Statsbygd, mener Norske Lakseelver at det ikke skal åpnes for sjølaksefiske. I øvrige fjordstrøk i Trøndelag, herunder Namsenfjorden, mener Norske Lakseelver at start for sjølaksefiske må utsettes til 1. juli.

Nordland

Norske Lakseelver viser til at sjølaksefiske i regionen Lofoten og Vesterålen i stor grad er et fiske på blandete laksebestander. Dette fisket beskatter laks som er på vei oppover eller nedover kysten til sin fødeelv. Norske Lakseelver mener at det ikke må åpnes for sjølaksefiske i regionen Lofoten og Vesterålen før etter 4. august. I de øvrige delene av Nordland støtter Norske Lakseelver Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 15. juli, men mener at fiskeinnsatsen må begrenses til 3 døgn fiskeuke.

Troms

Norske Lakseelver støtter Direktoratets forslaget om at fiskestart for kilenotfiske utsettes til 15. juli med 3 døgn fiskeuke inne i fjordene og 10. juli med 3 døgn fiskeuke ute på kysten.

Kyststrekningen Finnmark

Norske Lakseelver viser til Direktoratets forslag om å utsette fiskestart for kilenotfiske til 10. juni og krokarnfiske til 1. juli i Finnmark. Sjølaksefiske som drives på kysten av Øst-Finnmark beskatter betydelige mengder laks som vandrer østover til de russiske elvene på Kolahalvøya. Norske Lakseelver mener dette er i strid med Norges forpliktelser i laksekonvensjonen NASCO. Vi viser videre til at gytebestandsmålet ikke er nådd for flere av elvene i Finnmark. Norske Lakseelver finner det underlig at Direktoratet foreslår fiskestart 10. juli for kilenotfiske på ytre kyst i Troms og 10. juni på kysten av Finnmark. Vi kan ikke se at det foreligger noen faglig begrunnelse for at fiskestart er en måned tidligere på Finnmark sin side av fylkesgrensen. Norske Lakseelver mener at start for kilenotfiske i hele Finnmark må utsettes til 1. juli. Norske Lakseelver mener videre at fiske med krokarn etter villaks må forbys også i Finnmark.

Med hilsen

Aage Wold (sign)
styreleder

Finn Erlend Ødegård
daglig leder

